

Dairesi	Karar Yılı	Karar No	Esas Yılı	Esas No	Karar Tarihi
ÜÇÜNCÜ DAİRE	2001	2052	1999	4379	24/05/2001

KARAR METNİ

01.01.1994-01.06.1994 TARİHİNDE ARASINDA BİLİRKİŞİ VE RESMİ ARABULUCULARA YAPILAN ÜCRET ÖDEMELERİNDEN VERGİ TEVKİFATI YAPMAYAN ADLİYE VEZNE MÜDÜRLÜĞÜNDEN BU TEVKİFATTAN SORUMLU SIFATIYLA ARANMASINDA HUKUKA AYKIRILIK BULUNMADIĞI HK.<

Temyiz Eden : ... Vergi Dairesi Müdürlüğü

Karşı Taraf : ... Adliyesi Vezne Müdürlüğü

İstemin Özeti : Davacı adına, 1.1.1994 ila 1.6.1994 tarihleri arasında resmi arabuluculara ve bilirkişilere yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapılmadığından söz edilerek re'sen salınan gelir (stopaj) vergisi ile kesilen kaçakçılık cezasına karşı açılan davayı; 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3946 sayılı Kanunla değişik 94'üncü maddesinin 1'inci bendinde hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61.maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden istihkak sahiplerinin gelir vergisine mahsuben tevkifat yapılacağı hükmüne yer verildiği, resmi arabuluculara bilirkişilere ve tanıklara yapılan ödemelerin de 61'inci maddeye göre ücret sayılmış olması nedeniyle tevkifata tabi olacağı, 19 Şubat 1994 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 174 sayılı Gelir Vergisi Genel Tebliğinin 5.bölümünde; bilirkişilere, resmi arabuluculara, tanıklara bu sıfatları dolayısıyla ödeme yapanlardan muhtasar beyanname vermek zorunda olanların, yaptıkları ücret ödemelerinden tevkif ettikleri vergileri, ödemenin yapıldığı ayı izleyen ayın 20'nci günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile bağlı oldukları vergi dairesine beyan edecekleri ve aynı süre içinde ödeyeceklerinin belirtildiği, muhtasar beyanname vermek zorunda olmayanlar için uyulacak bir usul getirilmediği, 7.4.1994 gün ve 1994/10 seri no'lu uygulama iç genelgesinde ise; muhtasar beyanname verme zorunluluğu bulunmayanların bilirkişi, resmi arabulucu ve tanıklara bu sıfatları dolayısıyla ödedikleri ücretler üzerinden tevkif ettikleri vergileri yetki alanı içinde vergi dairesine en geç yedi gün içinde ödeyecekleri öngörülmüş tevkifat tutarının 50.000.- lirayı aşması halinde ise ertesi günü mesai bitimine kadar yatırımlarının kurala bağlandığı, bu durumda gerek 174 sayılı tebliğde yapılan açıklamalar ve gerekse uygulama iç genelgesinde belirtilen hususlar gözönüne alındığında, resmi arabuluculara, bilirkişilere ve tanıklara yapılan ödemelerden vergi tevkifatı yapanların muhtasar beyanname verme zorunluluğu bulunmadığının kabul edildiği, bu tür ödeme yapanların tevkif ettikleri vergileri ne zaman ve nasıl vergi dairesine yatırımları gerektiği konusunda genel tebliğde açıklık bulunmadığı hususu Maliye Bakanlığı tarafından da kabul edilmiş olmalı ki 7.4.1994 gün ve 1994/10 sayılı uygulama iç genelgesini yayımlama ihtiyacını duyduğu, ancak uygulama iç genelgesinin yükümlülere tebliğ edilmesi durumunda hüküm ifade edeceği, diğer taraftan konunun Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Maliye Bakanlığına götürüldüğü, Gelirler Genel Müdürlüğü'nün uygulamaya açıklık getiren cevabi yazısının (7.4.1994 gün 1994/10 sayılı uygulama iç genelgesinde açıklamaları ihtiva eden) 5.8.1994 tarih ve 15121 sayılı Bakanlık yazısı ile ilgili birimlere duyurulması için C.Başsavcılığına gönderildiği, dolayısıyla bu tarihten sonraki ödemelerden vergi tevkif edilip limitleri aşan ödemeler için ertesi gün, limitler içindeki tevkifatlar için de en geç yedi gün içinde bildirim ve ödeme yapılmadığı takdirde yükümlülerin sorumluluğundan bahsetme olanağı bulunduğu, diğer taraftan bilirkişi ücreti alıp 1994 yılı beyannamesine dahil eden ve dolayısıyla vergisini ödeyen mükelleflerin de olduğu dosyada mevcut belgelerden anlaşıldığı hal böyleyken konuya açıklık getiren uygulama iç genelgesi ve Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nün cevabi yazısının davacıya intikalinden önceki dönemlere ait olup yapılan ödemelerin Defterdarlığa davacı tarafından bildirilmesinden sonra bu ödemelerden tevkifat yapılmadığından bahisle ödeme yapıldığı halde bildirim yapılmadığı konusunda herhangi bir tespit yapılmadan söz konusu

vergilerin sorumlu sıfatıyla davacıdan kaçakçılık cezalı olarak istenmesinde hukuka ve Bakanlığın kendi getirdiği düzenlemelere uyarlık bulunmadığı gerekçesiyle kabul ederek dava konusu cezalı tarhiyatı kaldıran ... Vergi Mahkemesinin ... gün ve ... sayılı kararının; inceleme raporuna dayalı olarak yapılan tarhiyatta yasalara aykırılık bulunmadığı ileri sürülerek bozulması istemidir.

Savunmanın Özeti : Savunma verilmemiştir.

Tetkik Hakimi : Ahmet Derin

Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar Vergi Mahkemesi kararının bozulmasını sağlayacak durumda bulunmadığından, temyiz isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

Savcı : O.Nuri Karabağ

Düşüncesi : Temyiz dilekçesinde öne sürülen hususlar, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 49.maddesinin 1.fikrasında belirtilen nedenlerden hiçbirisine uymayıp Vergi Mahkemesince verilen kararın dayandığı hukuki ve yasal nedenler karşısında anılan kararın bozulmasını gerektirir nitelikte görülmemektedir.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin reddiyle Vergi Mahkemesi kararının onanmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Hüküm veren Danıştay Üçüncü Dairesince işin gereği görüşülüp düşünüldü:

Uyuşmazlık ... Hukuk Mahkemeleri Vezne Müdürlüğünce 1.1.1994 - 1.6.1994 tarihleri arasında bilirkişi ve resmi arabuluculara yapılan ücret ödemelerinden vergi tevkifatı yapılmaması nedeniyle yapılan cezalı tarhiyata ilişkin bulunmaktadır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 3239 sayılı kanunun 53'üncü maddesiyle değişen 61'inci maddesinin 5'inci bendinde bilirkişilere, resmi arabuluculara, eksperlere, spor hakemlerine ve her türlü yarışma jürisi üyelerine ödenen veya sağlanan para, ayın ve menfaatler ücret olarak tanımlandıktan sonra 94'üncü maddesinde kamu idare ve müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri ve maddede sayılan diğer gerçek ve tüzel kişilerin, hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61'inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç) 103 ve 104'üncü maddelere göre istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecbur oldukları belirtilmiş, vergi tevkifatında uygulanacak esaslar başlıklı 96'ncı maddesinde; vergi tevkifatının 94'üncü madde kapsamına giren nakden veya hesaben yapılan ödemelere uygulanacağına değinilmiş, 97'nci maddenin 2547 sayılı kanunun 2'nci maddesiyle değişik 2'nci bendinde 94'üncü maddede yazılı ödemelerden yapılan vergi tevkifatının vergi kesenin kayıt ve hesaplarında ayrıca gösterileceği kurala bağlanmış ve 98'inci maddesinde de 94'üncü madde gereğince vergi tevkifatı yapmaya mecbur olanların bir ay içinde yaptıkları ödemeler ile bunlardan tevkif ettikleri vergileri ertesi ayın 20'inci günü akşamına kadar vergi dairesine bildirmeye mecbur oldukları hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan Gelir Vergisi Kanununun 24.maddesinin 3'üncü bendi ile bilirkişilere, tanıklara, resmi arabuluculara bu sıfatları dolayısıyla ödenen ve yıllık tutarı (92/3892 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenen) 1.000.000 lirayı aşmayan ücretler için öngörülen istisna da 3946 sayılı Yasanın 38.inci maddesiyle 1.1.1994 tarihinden itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

Anılan kanun hükümleri uyarınca bilirkişilere, tanıklara ve resmi arabuluculara bu sıfatları dolayısıyla 1.1.1994 tarihinden itibaren ödenen ücretler üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 103'üncü maddesinde belirtilen tarife üzerinden vergi tevkifatı yapılması gerektiğinden sözü edilen tevkifatın sorumlu sıfatıyla davacıdan aranmasında isabetsizlik bulunmamaktadır.

Hal böyle olunca Vergi Mahkemesince Kanunda yer alan düzenlemeler aşılarak karar verilmesinde isabet görülmemiştir.

Uyuşmazlık döneminde kendilerine ödeme yapılan istihkak sahipleri tarafından ücretlerinden tevkif edilmesi gereken vergilerin vergi dairesine ödenip ödenmediği hususunun araştırılması suretiyle bunun sonucuna göre bir karar verilmesi de gerekmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 369'uncu maddesinde, yetkili makamların mükelleflerin kendisine yazı ile yanlış izahat vermiş olmaları veya bir hükmün uygulanma tarzı hususunda yetkili makamların görüş ve kanaatini değiştirmiş veya bu hükme ait bir içtihadın değişmiş olması hallerinde vergi cezası kesilmeyeceği öngörülmüştür.

Bilirkişilere, resmi arabuluculara, tanıklara yapılan ücret ödemelerinin tevkifata tabi tutulup beyanname ile beyan edileceğine dair düzenlemenin uygulanması konusunda davacı kurum tarafından gerek Adalet Bakanlığına gerekse Maliye Bakanlığına yapılan başvurulara verilen cevapların açık ve net olmaması dolayısıyla bu konuda birden fazla görüş bildirilmesi suretiyle davacının idare tarafından yanlış bilgilendirilmesi söz konusu olduğundan, olayda vergi cezası kesilmesi de mümkün bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle temyiz isteminin kabulüne,... Vergi Mahkemesinin ... gün ve ... sayılı kararının bozulmasına, 492 sayılı Harçlar Kanununun 13'üncü maddesinin (j) bendi parantez içi hükmü yarınca alınması gereken harç da dahil olmak üzere yargılama giderlerinin yeniden verilecek kararda karşılanması gerektiğine 24.5.2001 gününde oyçokluğuyla karar verildi.

KARŞI OY

Yeterli inceleme ve tespitlere dayandırılmamış olması nedeniyle dayanaktan yoksun bulunan tarhiyatın kaldırılması yolundaki vergi mahkemesi kararı sonucu itibarıyla yerinde bulunduğundan temyiz isteminin reddine karar verilmesi gerektiği görüşü ile karara katılmıyorum.

YÖ/ŐGK